

*Toespraak van de Nationaal Rapporteur Mensenhandel en Seksueel Geweld tegen Kinderen,
mr. C.E. Dettmeijer-Vermeulen*

*Ter gelegenheid van de Opzij Top-100 Machtige Vrouwen
Amsterdam, 17 november 2014.*

- Concept -

(kan afwijken van uitgesproken tekst)

Mijn probleem is uw probleem

“Mijn” probleem is seksueel geweld tegen kinderen. Daarover adviseer ik de overheid. Maar seksueel geweld tegen kinderen is niet alleen mijn probleem. En ook niet alleen van de overheid. Het is net zo goed uw probleem. Van ons, als maatschappij.

Waarom?

Bijvoorbeeld omdat ongeveer één op de drie meisjes en één op de vijf jongens slachtoffer wordt; ongewenst betast, heimelijk gefilmd, stelselmatig misbruikt... Niet allemaal éven ernstig, wel allemaal een inbreuk op de seksuele integriteit van onze kinderen. Of omdat bij negen van de tien meldingen bij de politie het slachtoffer de dader kent. De pleger is niet een man uit de bosjes, maar haar vriend, zijn klasgenoot, zijn buurvrouw, haar vader. Het gevaar komt niet van buitenaf, maar is, helaas, onderdeel van hoe wij met elkaar omgaan. Of omdat een kwart van de daders minderjarig is. Kinderen die we thuis en op school opvoeden tot goede burgers. Schiet die opvoeding dan misschien ergens tekort?

Zien wij het ook als ons probleem? Ik denk het niet.

Veel slachtoffers praten nooit of pas veel later over wat hen is aangedaan. Ze schamen zich, voelen zich schuldig, zijn bang niet geloofd te worden. En te vaak is die vrees gegrond. Te vaak ook zenden slachtoffers wel signalen uit, maar pikken we ze niet op. En als ze zelf niet praten en wij zien ze niet, hoe kunnen we ze dan helpen? We weten dat slachtoffers die niet geholpen worden, het risico lopen keer op keer op keer slachtoffer te worden.

Scholen besteden aandacht aan het voorkomen van seksueel geweld. Vaak is dat: voorkom dat je slachtoffer wordt. Wees weerbaar. Waarom niet voorkom dat je dader wordt? Zien we daders als een onveranderbaar gegeven? We vinden onszelf in Nederland heel open over seks, tolerant. Waarom zien we dan toch zoveel over het hoofd?

We maken ons heel druk over veroordeelde plegers die terugkeren in de maatschappij. We willen ze buitensluiten. Weg! Opgelost! Maar die paar beruchte zonderlingen vallen in het niet bij alle daders. En als we naar alle daders kijken weten we: buitensluiten gaat niet. Zo gooide laatst een school de deuren op slot toen bleek dat er een ex-zedendelinquent in het dorp kwam wonen. Maar welke kans is groter, dat deze man een school binnenwandelt en ter plekke een kind aanrandt, of dat achter die gesloten deuren jongeren slachtoffer worden van elkaar? Van een conciërge? Van een lerares? Begrijpen we wel waar het gevaar ligt? Willen we het wel begrijpen?

Een probleem dus van ons allemaal. En daarmee zijn ook de oplossingen van ons allemaal.

We moeten slachtoffers beter zien, beter helpen gezien te worden, beter helpen. Iedereen die met slachtoffers te maken heeft - en dat is dus iedereen – heeft daar een rol in. Praat met je kind over seks, haar grenzen. Zeg dat zij altijd bij je terecht kan, dat hij zich nergens voor hoeft te schamen. Durf vermoedens serieus te nemen en durf er ook naar te handelen. En praat ook met je kind over de grenzen van anderen.

“Een pedo is geen mens”? Zo’n maatschappij wil ik niet zijn. Wel één waarin we open over seks zijn, maar ook open over seksueel geweld. Waarin we slachtoffers zien en serieus nemen. Waarin we daders niet verstoten maar juist helpen niet opnieuw de fout in te gaan. Waarin onze kinderen veilig zijn. En waarin, als dat onvermijdelijk niet altijd lukt, we alles doen om slachtoffers recht te doen. Iedereen moet beter begrijpen hoe divers seksueel geweld is. Dat het van alles kan zijn, iedereen kan overkomen, overal voor kan komen, en door iedereen kan worden gepleegd.

Ik doe aanbevelingen aan de overheid. Dit doe ik al acht jaar, over mensenhandel en over seksueel geweld tegen kinderen. De overheid volgt mijn aanbevelingen meestal op. Maar de overheid kan het niet alleen. Daarom doe ik een beroep op iedereen. Vooral ook op u, burgers met macht en invloed.